

Txirritola

ARAMAIO / Barikua / 2002ko apirilaren 26a / 24. zenbakia

KOORDINATZAILEA: Ubane Madera • Otolara Lizentziaduna 31 20500 ARRASATE • Tel.: 943 71 25 11 • Faxa: 943 71 23 89 • Posta elektronikoa: txirritola@goiena.com

Herriko sagardogileen aldeko Sagardogile Eguna

UBANE MADERA

Arabako patrioiarekin batera dator Aramaiora Sagardogileen Eguna. Horrela, domekan, festa ospatuko dute herrian. Besteak beste, hamaika sagardogile batuko dira.

Untzilla, Zabola, Azkoaga, Eguzkierripa, Salgo eta Ibarra auzoetako hamaika baserritarrek egindako sagardoa dastatu ahal izango da oraingo domekan Aramaion. Bigarren urtez, eta herriko sagardogileen lana errekonozitzeko, Sagardogile Eguna ospatuko dute, Txirritola Euskara Elkarteak antolatuta.

Bezperan hasiko da ospakizuna. 10:30etik aurrera talo ikastaroa izango da plazan. Gero, ikastaroan parte hartu dutenek ikasitakoa erakutsi ahal izango dute hurrengo egunean.

Eta domekan, herriko bertsolari gazteek hasiko dute eguna, 11:30ean. Gero, Aramaioko baserritarren sagardoa proba-

ARTXIBOA

laz, jende askok parte hartu zuen jaian, eta aurten ere gauza bera espero dute.

tu ahal izango da; edalontzia ordaindu, eta hortik aurrera, guztia doan. Hamaika baserritarrek egindako hamaika sagardo mota izango dira aukeran.

Eta sagardoari laguntzeko, txorizoa eta gazta salduko dute. Eguraldi ona bada, jaia plazan ospatuko da, eta bestela, kiroldegian.

Abiadura Handiko Trenaren aurka

Sagardogileen Eguna aprobetxatuta, Abiadura Handiko Trenaren kontrako Aramaioko taldeak kale bilkura egingo du domekan. Tren horrek Aramaiori eta inguruari eragingo dion kaltea salatuko dute; baita Aramaiori onurarik ez diola ekarriko ere; izan ere, nahiz eta tren Aramaiotik pasatu, herrian ez du geralekurik izango. /UBANE MADERA

HERRITARRENHITZA/ Julen Arriolabengoa • Filologoa

Aramaioko antzinako jauntxoak

Gaurkoan ere kronika zaharretan aurkitu ditudan kontuekin natorkizue. Erdiak ipuin, beste erdiak batek daki. Oraingo honetan Aramaioko Maskaiako etxea hartuko dut ahotan.

Anton Bedia kronikariak dioenez, Frantziatik etorritako Ludobiko zeritzan batek eraiki omen zuen Maskaiako etxea eta Aramaioko bailarako jaun bilakatu zen berehala. Ludobiko hori Nafarroako erregeen ahaidekoa omen zen gainera. Urteen joanean, Maskaiakoak bere gorabeherak izan zituen Bizkaiko Muxika etxeko jaunarekin, eta ondorioz, odol ugari isuri omen zen inguruko lurretan. Muxikako-

ak beretzat nahi zuen Aramaio eta trikimailu polita asmatu zuen bailara eskuratzeko: Artean Maskaiako jauna zahartua zegoen eta ez zuen andrerik etxean.

Horrela bada, Muxikakoak bere alaba eman zion Maskaiakoari baldintza batekin: emazte gaztearekin umeren bat izanez gero, bailara Maskaiakoaren esku geratuko zen betiko; umerik jaio ezik, ordea, Muxikakoaren menpe izango zen lurraldea aurrerantzean. Maskaiako jauna

"Muxikakoak bere alaba eman zion Maskaiakoari"

aspalditik omen zebilen gaixo, petrikilo eta medikuen zaintzak jasotzen. Purgak, enplastuak eta antzeko tratamenduak eguneroko gauza ziren etxe hartan, eta andre gazte ezkonberriari ez zitzaion zaila gertatu etxeko jauna bere ohetik urruti samarrean mantentzea. -Zauden egoeran kalterako izango duzu nirekin oheratzea, ahalegin hutsak akabatu egingo zintuzke. esaten zion andreak Maskaiakoari.

Azkenean, andre gazteare-

kin ohean egon gabe hil zen etxeko jaun gaixoa, eta, ondorioz, Muxikakoaren eskutara igaro zen Aramaioko bailara. Maskaiako etxearen armariak, eta baita Aramaiokoak ere, lirio lorea (flor de lis) omen zuen fondo urdinaren gainean, ziurrenik ares-tian aipatu dugun fundatzaileak Frantziatik ekarrita. Muxikakoekin bat egitean, berriz, etxe honen armak hartu zituen Maskaiakoak, hiru faxa urdin urrezko zelaian.

Maskaiakoak etxe ugari eraiki zuen Aramaion, bestek beste Ametzuko etxea. Ametzuko seme bat, Amador de Ameçua, Granadan egon omen zen musulmanen aurkako gerran, 1491. urtean.

LABUR

Zuberoari laguntzeko taldea sortu da Aramaion

Euskal Herriko beste herri batzuetan moduan, Zuberoari laguntzeko taldea sortu dute Aramaion. Hain zuzen ere, domekako Sagardogileen Eguna aprobetxatu eta lehenengo aldiz irtengo dira kalera. Postu bat ipiniko dute. Taldearen aurkezpena egingo dute eta informazioa banatu herritarren artean. Besteak beste, zuberotarrei laguntzeko 1.500 euro pasatxo batzea da Aramaioko taldearen helburua. Udalbiltzak abian ipinitako Xiberoa Garatzen egitasmoaren barruan dago ekimena, Zuberoa berpizten laguntzeko egitasmoa, hain zuzen.

TELEFONO JAKINGARRIAK

OSASUNA / LARRIALDIK

Osasun etxea (txandak)	945 44 53 40
Botika	945 44 50 03
Udaletxea	945 44 50 16
Ertzaintza (Arrasate)	943 79 71 99
Gurutze Gorria (Legutio)	945 45 52 52
San Martin Eskola	945 44 50 04
Taxia eta autobusak	945 44 50 33
Udal kiroldegia	945 44 53 35
Postetxea	945 44 50 83
Zuiako Eskualdea	945 43 01 67
Suhiltzaileak (Zubillaga)	943 78 28 00

AUTOBUSORDUTEGIA

ARRASATE	ARAMAIO	GASTEIZ
07:00	07:15	08:00
12:00	12:15	13:00
15:20	15:35	16:20
20:30	20:45	

GASTEIZ	ARAMAIO	ARRASATE
08:30	09:15	09:30
13:10	13:50	14:05
	17:00	17:15
19:30	20:15	20:30

OHARRAK

TURKIAKO PRESOEI BURUZ

Turkiako kartzeletan bizi duten egoera latza berabai izango da gaur, barikua, 20:00etatik aurrera, kultura etxean. Hitzaldia eta bideo emanaldia izango dira.

ARETO FUTBOLEKO EMAITZAK

Bañerako mutilek azkenaldiko bolada bikainari eutsi eta 3-8 irabazi zioten Gasteizko Aurrera taldeari. Neskek, berriz, Baro-Calo taldearen kontrako partidua jokatu behar zuten, baina aurkariak ez ziren azaldu. Hortaz, orain, Kiroletako batzordeak erabaki beharko du zertan geratzen diren. Bestalde, domekan Arabako patroiarren eguna denez -San Prudentzio-, datozen bi asteburuotan ez dute partidurik izango, ez neskek ezta mutilek ere. Hortaz, maiatzaren 11ra arteko atsedenaldia dute.

LIBURUTEGIA ETA LUDOTEKA

San Prudentzio eguneko eta Maiatzaren 1eko jaiegunak direla eta, datorren astelehenean, martitzenean eta eguaztenean, herriko liburutegia eta ludoteka itxita egongo dira. Hortaz, maiatzaren 2an zabalduko dituzte berriro.

ZINEMA

Domekan, *Jurassic Park III* filma emango dute kultura etxean, betiko moduan, 17:00etatik aurrera.

HIRUGARREN ADINEKOENAKO

Datorren egubakoitzean, hirugarren adinekoen bosgarren topaketa izango da. Arratzu-Ubarrundia (Araba) bisitatzeko aukera izango dute, oraingo honetan, herriko nagusiek.

GIZARTEA

e-debagoiena izeneko egitasmoan parte hartzea eskatu du Udalak

Joan den martxoaren 25ean, Leintz Gatzagan egin zen ekitaldian, e-debagoiena proiektua sinatu zuten, besteak beste, Debagoieneko udalerriek. Aramaio ere ekitaldira gonbidatuta zegoen, baina, alkateak adierazi zenez, hitzarmen horretan ez da Aramaio azaltzen eta horregatik ez zuten hitzarmenik sinatu.

Edozelan ere, udalaren asmoa da proiektu horretan eskubide guztiak sartzea; Udalak dio eskualde bereko udalerrria dela Aramaio.

Hori dela eta, "e-debagoienan parte hartzen duten agente guztiak (MCC, MU, Mankomunitatea, Goiena Komunikazio Zerbitzuak, Euskaltel eta Eusko Jaurlaritzako Industria, Merkataritza eta Turismo Saila) Aramaio Udalaren integrazioa eskatu gura die, eskualdeko gainerako udalerrien eskubide berekin". Halaxe erabaki zuen udalbatzarrek azkeneko bilkuran.

Zaborra batzeko hitzarmen berria sinatuko du Aramaio Udalak

UBANE MADERA

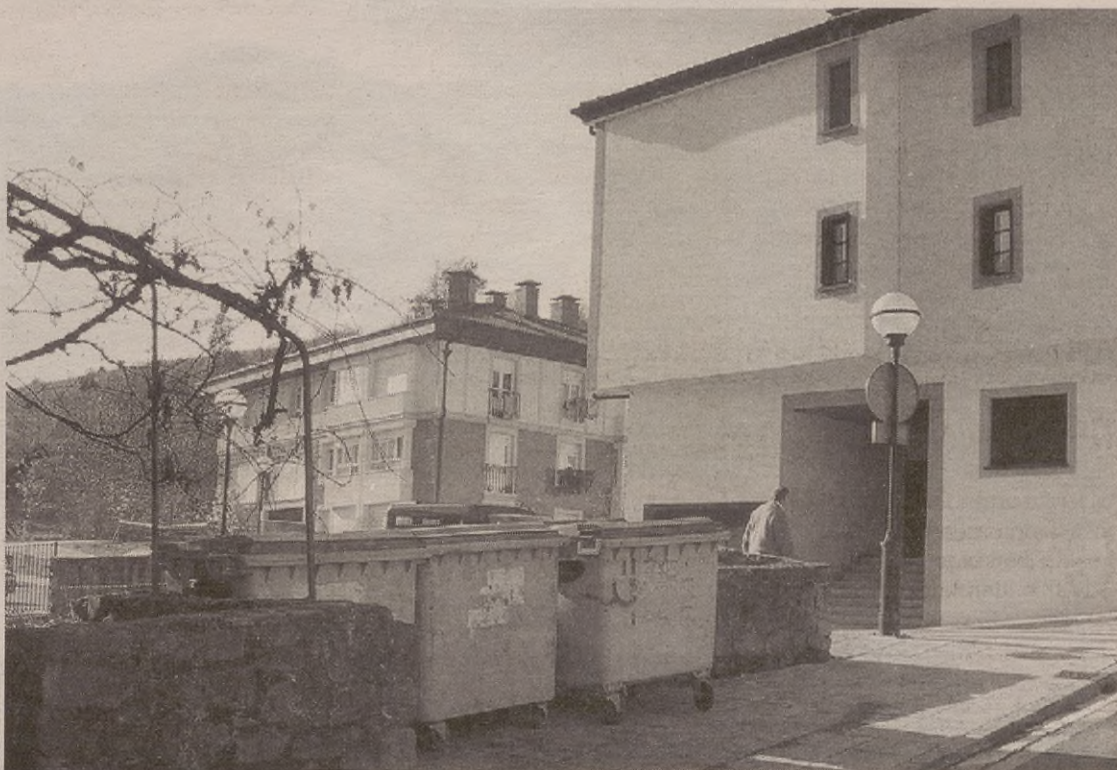
Aramaio Udalak eta Gorbeia Inguruen Partzuergoak hitzarmena sinatuko dute Aramaio zaborrak batzeko. Edozelan ere, zerbitzua orain arte moduan emango dute, hortaz, ez du eraginik izango zaborrak ateratzeko epearekin eta maiztasunarekin.

Orain arte Udalak kontratatu izan du Aramaio zaborrak batzeko zerbitzua. Baina, iaz Aramaio Udalak Gorbeia Inguruen Partzuergoan kide moduan sartzea eskatu zuen. Eta, orain, eskaera partzuergoan aztertu eta gero, bi erakundeek hitzarmena sinatzea erabaki dute. Horren arabera, 2002. urteko erditik 2003. urtera arte, Gorbeia Inguruen Partzuergo arduratuko da Aramaio zaborrak batzeaz. Gero, 2004an, Aramaio Udala eskubide osoarekin izango da partzuergoko kide, hortaz, hori gauzatu arteko hitzarmena sinatu dute bi erakundeek.

Edozelan ere, hitzarmen horrek ez du aldatuko zaborrak batzeko egunak ezta maiztasuna ere. Hortaz, orain arte moduan segitu beharko dute herritarrek.

GARRAIO ESKAERAK

Bestalde, Aramaio Udalak Mankomunitateari eskatu dio

Nahiz eta zaborra batzeko zerbitzua eskuz aldatu, herritarrek egun eta ordu beretan atera beharko dute zaborra.

Aramaio ere kontuan hartzea gaixoak Arrasateko Eguneko Zentro Psikogeriatrikora eramateko garraio zerbitzuan. Kontua da, orain Mankomunitateak garraio berezia ipini duela gaixoak zentro horretara eramateko. Baina, Mankomunitateko kide ez denez, Aramaio ibilbidetik kanpo utzi

dute. Aramaio Udalak, bere aldetik adierazi du Aramaio eskualde bereko udalerrria izanda, zenbait zerbitzu Debagoienetik hartzen dituela (hezkuntza, osasun zerbitzuak, lana...), hortaz, Mankomunitateari eskatu dio Aramaio ere sartzea garraio zerbitzu horretan.

HERRIKO AUZOETAN

ARRIOLA II

Arriolaren armarrian bi otso ageri dira, berde koloreko marra batean ibiltzen eta urdin koloreko marra batek inguratuta. "Aramayo dabenak ez lemaio" irakur daiteke.

Gaur egun auzoak duen izena, hasierakoaren laburpena da. XVIII. mendera arte Arriolabengoa izena zuen. Baina, 1788. urtean, norbaitek, izena luzeegia zela eta, laburtzea erabaki zuen eta "Bengoa" izenarekin geratu zen auzoa. Logikoena Arriola gordezta litzateke eta ez Bengoa; bigarren hori leku mordotan erabiltzen da eta; horrexegatik daude horrenbeste Bengoa edo Beitia Aramaion. Dena dela, guztiak ez zuten izen osoa galdu. Hor daude, adibidez, Aldekoa baserriko ondorengoak: Arriolabengoa.

Bengoa baserria ibarreko garrantzitsuenetarikoa izan da beti. Mendi eta lur sailetan abertatsa da eta hango semeak ibarreko aitoren semeen artean aurrenekoetako lekuetan eseri ohi dira. Orain dela bi mende, oinordekoak harro esaten zuten, Salgoko parrokiako meztatara joan zitekeela bere jabetzetatik atera barik (km batera zegoen).

"Aramaio Ibarren lehe-na eta oraina". JM Elejalde.

UBANE MADERA